

Володимир РУДИК,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування
та електронних платіжних систем
Закладу вищої освіти «Подільський державний університет»,
Україна

РЕФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ВІТЧИЗНЯНОЮ ПЕНСІЙНОЮ СИСТЕМОЮ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Сучасний етап проведення пенсійної реформи показує, що управління основними ланками національної пенсійної системи потребує подальшого удосконалення. Запровадження загальнообов'язкової державної накопичувальної пенсійної системи і одночасне функціонування всіх трьох рівнів національної пенсійної системи потребує постійного удосконалення механізму управління в пенсійній сфері. Використання теоретичних і практичних аспектів пенсійного менеджменту сприятиме вирішенню цієї проблеми.

Проте, в наукових колах ще не достатньо досліджені теоретичні основи пенсійного менеджменту, можливості його використання в системі пенсійного страхування [4;5]. Реалізація пенсійної реформи вимагає створення ефективного механізму управління вітчизняною пенсійною системою, який міг би координувати функціонування всіх трьох її рівнів, а також захистити пенсійні активи населення. У зв'язку з цим перед науковцями, фінансистами, державними органами, які задіяні у пенсійній сфері, поставлено завдання створити систему пенсійного менеджменту, яка б в сучасних умовах забезпечувала ефективне оперативне і стратегічне управління системою пенсійного страхування.

Удосконалення управління в пенсійній сфері є одним із пріоритетних завдань проведення пенсійної реформи на сучасному етапі. Побудова нової української пенсійної моделі вимагає нових підходів до використання

управлінських процесів при функціонуванні її основних ланок. На сьогоднішній день завдання управління стали особливо не простими. Старі механізми управління не відповідають існуючим реаліям, якими виступають: високий рівень освіти населення, глобалізація відносин, електронні засоби передавання інформації, швидкі переміни в технологічних процесах, зміни кон'юнктури багатьох ринків.

Наукові дослідження показують, що при формуванні нового механізму управління в будь-якій сфері суспільства, потрібно враховувати загострення конкуренції, ускладнене навколишнє середовище, підвищення соціальних і економічних вимог на відміну від часів простіших умов існування [1]. У зв'язку з цим потрібно вносити відповідні корективи в теорію розвитку сучасного менеджменту, які б враховували всі процеси, що відбуваються в суспільстві.

Менеджмент сприяє раціональній взаємодії людей і формуванню умов для їх найбільшого прояву як на мікрорівні так і на макрорівні. Реформування вітчизняної пенсійної системи вимагає координації дій між основними її суб'єктами і інститутами, а також між трьома ланками: солідарною пенсійною системою, державною накопичувальною пенсійною системою і недержавним пенсійним забезпеченням, що мають сформувати основу української пенсійної моделі. На думку автора головну роль у вирішенні питань створення оптимального механізму управління в пенсійній сфері повинно зіграти розробка і обґрунтування теоретичних основ і практичних аспектів пенсійного менеджменту.

Вітчизняна пенсійна система, відповідно до чинного пенсійного законодавства, будується на принципах пенсійного страхування [2;3]. Вони сприяють створенню відповідної системи пенсійного страхування, яка включає три основні ланки пенсійної системи: солідарну пенсійну систему, загальнообов'язкову державну накопичувальну пенсійну систему, недержавне пенсійне забезпечення, спеціалізовані державні фінансові інститути, недержавні пенсійні фонди, страхові компанії, банківські установи, громадські організації, що функціонують в сфері пенсійного забезпечення. Саме забезпечення

проведення управлінських процесів в даній системі, враховуючи її особливості, також виступає важливою передумовою організації пенсійного менеджменту.

В нестабільному ринковому середовищі діяльність пенсійних фондів, банківських установ, страхових організацій, інших фінансових інститутів, які приймають участь в системі пенсійного страхування особливо потребує кваліфікованого і професійного управління. Це означає, що мають бути підготовлені фахівці, які б відповідали сучасним вимогам пенсійного менеджменту: добре знали пенсійне законодавство, були обізнані в страховому бізнесі, володіли основами побудови сучасної пенсійної моделі, знали особливості функціонування кожної її ланки, були компетентними в питаннях інвестування пенсійних активів, використання потенціалу національного фондового ринку, якісного контролю за зберіганням і використанням пенсійних ресурсів населення, надавали кваліфіковані консультації громадянам щодо використання пенсійних програм, щодо можливостей сучасної системи пенсійного страхування. Саме головне, вони повинні мати фундаментальну підготовку з теоретичних основ менеджменту, фінансів, страхування, реформування в пенсійній сфері, знати особливості проведення кожного етапу пенсійної реформи і сприяти її практичній реалізації. У зв'язку з цим підготовка кваліфікованих і професійних кадрів для системи пенсійного страхування, яка лежить в основі побудови вітчизняної пенсійної системи і які б забезпечували ефективне управління в пенсійній сфері, виступає також важливою передумовою організації пенсійного менеджменту.

Таким чином, пенсійний менеджмент повинен використовуватися відповідно до вимог формування національної пенсійної системи. Тому саме через нього має забезпечуватися реалізація пенсійної реформи, визначення пріоритетів розвитку системи пенсійного страхування, формування відповідних фінансових інститутів, пошук оптимального механізму захисту пенсійних активів учасників пенсійної системи, досягнення фінансового потенціалу пенсійної сфери, який би сприяв підвищенню рівня життя пенсіонерів відповідно до міжнародних стандартів.

Список використаних джерел

1. Грушко В. І., Скулиш Ю. І, Лаптев С. М., Фатхутдінов В. Г., Француз А. Й., Румик І. І., Пилипенко О. О. Пенсійна система / 4-те вид., доп. і перероб. Київ, 2019. 512 с.
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» №1058 – IV// ВВР. Від 9.07.2003р – Електронний ресурс. – [http:// zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua).
3. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» №1057 – IV// ВВР. Від 9.07.2003р. – Електронний ресурс. – [http:// zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua);
4. Супрун А.А., Супрун Н.В. Страхувий менеджмент: Навч. посіб.. – Л.: Магнолія, 2010. 300 с.
5. Осадець С.С. Страхувий менеджмент: підручник/ [С.С. Осадець, О. В. Мурашко, В.М. Фурман та ін.. ; за наук. ред. д –ра екон. Наук, проф. С.С.Осадця. – К.: КНЕУ, 2011. 333с.

Олександр РУДИК,
аспірант,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
Україна

ГОЛОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ЇЇ РЕФОРМУВАННЯ

Створенню сучасної пенсійної системи присвячена пенсійна реформа, яка здійснюється в Україні вже понад два десятиліття. Основною метою реформування пенсійної сфери є забезпечення підвищення добробуту пенсіонерів шляхом одержання різних видів пенсій з трьох основних рівнів національної пенсійної моделі. Багаторівневий тип української пенсійної системи передбачається чинним вітчизняним пенсійним законодавством [1;2].